

(Aprovat en Comissió Acadèmica el 17 d'abril de 2020)

DIRECTRIUS GENERALS DE FUNCIONAMENT DE LA DOCÈNCIA I L'AVALUACIÓ PER AL CURS 2019-2020 DAVANT LA CRISI DEL COVID-19

La crisi sanitària provocada pel COVID-19 ha tingut un enorme impacte en el desenvolupament de l'activitat acadèmica a les universitats des que la Generalitat de Catalunya va acordar la suspensió de la docència universitària presencial a les universitats públiques catalanes, posteriorment ratificada per l'Estat amb el Reial decret 463/ 2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma, que va disposar la suspensió de la docència universitària presencial i que durant el període de suspensió es mantinguessin les activitats educatives a través de les modalitats no presencials sempre que fos possible.

Davant aquest escenari tan excepcional, la Universitat de Barcelona, amb l'esforç de tota la comunitat universitària sense excepció (responsables acadèmics, professorat, PAS i alumnat), ha donat una resposta responsable, ràpida i àgil per garantir la continuïtat de les activitats formatives mitjançant la seva adaptació a mètodes no presencials, mantenint els estàndards de qualitat de les seves titulacions.

El Rector de la Universitat de Barcelona ha resolt en data de 3 d'abril, d'acord amb el president de la Generalitat, la consellera d'Empresa i Coneixement, i els rectors i rectores de les altres universitats catalanes, suspendre la docència presencial corresponent al segon quadrimestre fins a la finalització del curs. A la [resolució](#), el Rector encomana a la Comissió Acadèmica del Consell de Govern l'elaboració i aprovació de les directrius generals de funcionament de la docència per al període que resta fins a la finalització del curs, i l'establiment de les mesures necessàries per garantir l'aprenentatge i l'avaluació de tots els estudiants de la Universitat de Barcelona que es portaran a aprovació del Consell de Govern. Amb posterioritat a aquests fets, l'estat d'alarma ha tornat a prorrogar-se per Reial Decret de 10 d'abril fins al 26 del mateix mes, sense que per les informacions rebudes, es descartin noves pròrrogues

ANTECEDENTS

Abans de decretar-se l'estat d'alarma el 14 de març del 2020, l'equip de govern de la Universitat de Barcelona, en previsió de la suspensió de la docència presencial temporal, posa

en coneixement dels centres el document [“Orientacions sobre docència i avaluació davant la suspensió temporal de les activitats acadèmiques presencials, com a conseqüència de la situació i evolució del coronavirus \(Covid-19\)”](#) i de la mateixa manera el 16 de març s’envia als centres altre document *“Eines de suport als docents”*. Des d’aquell dia la comunicació amb les facultats ha estat fluida i s’han habilitat diferents vies per gestionar la informació, i per facilitar sinergies i bones pràctiques entre els centres davant l’escenari inicial de 15 dies de confinament.

El 27 de març de 2020, es manté una reunió amb tots els centres per recollir de manera específica les inquietuds, necessitats i aportacions, i posteriorment aportar solucions i traslladar les propostes a les diverses reunions del CIC i CRUE. Igualment, en aquesta reunió es consensuen tres acords per tots els centres i després es genera un document escrit que s’aprova per unanimitat.

Primer, l’opció de sol·licitar l’avaluació única fins que finalitzi el període de docència. En aquest sentit, cada centre pot gestionar el tema de manera autònoma, de manera flexible i àgil, i determinar els processos d’acord a les particularitats i especificitat de les titulacions. És important que els estudiants estiguin degudament informats.

Segon, s’acorda vetllar per l’equilibri del volum d’activitats, exercicis o treballs que demana el professorat de les diferents assignatures que està cursant l’estudiant en el seu grup/itinerari/curs per evitar-li la saturació de treball. En aquest context que estem vivint de docència no presencial sobtada, en molts casos, la tendència és demanar als estudiants més tasques per compensar la docència que s’havia planificat de forma presencial. De la mateixa manera, els estudiants han de tenir present que el professorat també s’està adaptant a un nou escenari de docència virtual no previst i que està més exposat a consultes contínues, tutories i atenció personalitzada de manera més intensa.

Tercer, s’acorda mantenir de moment el calendari previst de docència i d’avaluació i esperar a com evoluciona la situació d’excepcionalitat per prendre decisions respecte la modificació de dates del calendari acadèmic tal i com s’insta des de la Direcció General d’Universitats (DGU) i la Conferencia de Rectores de las Universidades Españolas (CRUE).

El present document neix per donar resposta al recull de necessitats detectades des del dia que va iniciar-se la situació d’excepcionalitat, a través de diferents vies i instruments, com per exemple l’anàlisi de dades del campus virtual, els qüestionaris que alguns centres han dissenyat, així com l’experiència viscuda per part de tots els col·lectius implicats a l’àmbit acadèmic, a l’haver de transformar la planificació de la docència presencial a una modalitat no presencial de manera sobrevinguda. Cal tenir present que cada centre haurà d’adaptar amb la màxima flexibilitat i rigor aquest document de directrius generals a les característiques i necessitats de cada titulació pel que fa al calendari acadèmic, la docència, l’avaluació i les assignatures singulars (TFG i TFM, i Pràctiques).

PRINCIPIS GENERALS D'ACTUACIÓ

- 1. Qualitat de la formació.** Els canvis adoptats davant la situació d'excepcionalitat mantindran els nivells de qualitat formativa exigits per l'Agència de Qualitat de Catalunya (AQU).
- 2. Transparència i Documentació.** Els canvis introduïts en la docència i avaluació programada seran aprovats pels directors de departament i el cap d'estudis o coordinador del màster i quedaran documentats, a fi de proporcionar certitud i confiança a la comunitat universitària, de garantir la seguretat jurídica i de facilitar els informes de seguiment i els processos de renovació de l'acreditació de les titulacions.
- 3. Informació a l'alumnat.** Totes les modificacions en els continguts i les adaptacions en la metodologia docent i els mètodes d'avaluació que s'hagin programat hauran de ser comunicades a l'alumnat mitjançant el Campus Virtual (o altres vies que assegurin que l'alumnat rep la informació) amb la suficient antelació per a l'adequat seguiment de la docència, preparació de les proves d'avaluació i planificació del seu temps.
- 4. Inclusió, flexibilitat i rigor.** Es vetllarà per que les adaptacions a la modalitat no presencial no excloguin a estudiants que per falta de recursos tecnològics o per necessitats específiques tinguin dificultats per al seguiment de la seva formació a distància. Es procurarà oferir alternatives en les modalitats de docència i d'avaluació de manera flexible per atendre a aquests estudiants, sense detriment del nivell d'exigència en els resultats de l'aprenentatge.
- 5. Manteniment del calendari lectiu previst.** És un objectiu del procés d'adaptació que l'alumnat pugui cursar les assignatures en les quals està matriculat i ser avaluat en les dates previstes al calendari acadèmic, sense sofrir retards en la finalització del present curs acadèmic o haver de traslladar les assignatures al proper curs.

D'acord al calendari marc del curs 2019-20, el període d'avaluació continuada i única finalitza el 30 de juny, però, de forma excepcional s'amplia l'avaluació continuada i única a tot el mes de juliol amb la possibilitat de planificar la revaluació al setembre, tenint en compte que el mes d'agost és inhàbil .

Cada centre haurà de determinar el procediment d'aprovació i posterior difusió de les modificacions necessàries introduïdes al calendari acadèmic propi. En tot cas, totes aquestes modificacions hauran d'estar recollides en l'Informe de Seguiment del centre i hauran de ser comunicades a la Comissió Acadèmica de Consell de Govern a través de Gestió Acadèmica abans del 30 d'abril.

Aquelles activitats formatives d'impossible adaptació a la modalitat no presencial podran programar-se per ser realitzades durant els mesos de juliol o setembre quan això sigui possible o, en el cas de pràctiques externes de llarga durada, fins i tot durant

els mesos d'octubre i novembre, considerant-se realitzades en tot cas en el present curs acadèmic 2019/20, sense necessitat de nova matrícula.

La prolongació dels calendaris acadèmics resta supeditada a les disposicions reglamentàries i/o instruccions que aprovin al respecte les autoritats competents.

CRITERIS PER A L'ADAPTACIÓ DE LA DOCÈNCIA

- Les adaptacions que, si escau, es realitzin en els continguts, metodologia docent, recursos bibliogràfics i qualsevol altre contingut del Pla Docent es reflectiran en una addenda al mateix i hauran de garantir l'adquisició pels estudiants de les competències corresponents. El professorat realitzarà, si escau, les corresponents adaptacions a la seva programació docent i ho comunicarà a l'alumnat com més aviat millor i, en tot cas, abans de finalitzar el mes d'abril.
- Per part dels òrgans de govern dels Centres, es farà un seguiment de la impartició de la docència en modalitat no presencial per recaptar informació sobre el seu desenvolupament.
- La docència pràctica o experimental es podrà adaptar a modalitats no presencials que permetin adquirir similars resultats d'aprenentatge als previstos en la titulació. Són alternatives possibles l'ús de programes de simulació de pràctiques que habitualment s'usen en la docència presencial mitjançant la connexió virtual (VPN) a les aules d'ordinadors on s'allotgen els programes, o programes llicenciats per a pràctiques, garantint que els estudiants puguin instal·lar-los en els seus ordinadors, etc., tot considerant la idiosincràsia de cada titulació. Totes les modificacions al pla docent i recollides en el document que ha d'aprovar la direcció de departament i el cap d'estudis o coordinador de màster, també han de contemplar-se a l'Informe de Seguiment del Centre en els processos de Qualitat.
- En els casos on les activitats presencials realitzades hagin permès aconseguir un volum raonable de resultats d'aprenentatge que garanteixin una adquisició suficient de competències, es podrà completar l'aprenentatge amb un altre tipus d'activitats (projectes, memòries, programes formatius, etc.) que puguin ser avaluades.
- Si algunes competències específiques de l'assignatura no poguessin adquirir-se de forma completa en aquest curs i tinguessin continuïtat en assignatures de cursos posteriors, es podrà desenvolupar un pla específic de reforç per al proper curs que quedarà consignat en els Plans Docents de les assignatures afectades.
- En els casos excepcionals on no sigui possible l'adaptació de la docència pràctica a una modalitat no presencial, es reprogramarà l'assignatura per ser impartida en el període en què les autoritats sanitàries permetin de nou la docència presencial podent impartir-se en

els mesos de juliol o setembre de manera intensiva, si això és possible.

- En aquesta situació sobtevinguda, el professorat ha hagut d'adaptar de manera gradual i d'acord a la interacció viscuda amb els estudiants diverses metodologies docents ubicades en contextos tecnològics, ja sigui de manera síncrona o asíncrona, ja que la virtualització de la docència no pressuposa assimilar presencialitat a sincronia, essent necessari planificar una sincronia adequada i adaptada al context d'emergència dins de l'horari assignat de docència al grup de matrícula. Per donar suport al professorat, des de la Unitat de Suport a la Docència del CRAI s'ofereixen materials, recursos i eines per facilitar la tasca docent, com per exemple, fitxers, qüestionari, tasques, fòrums, xats. En aquesta mateixa línia, des dels Vicerectorats de Docència i d'Ordenació Acadèmica i Qualitat s'ha elaborat un nou espai web d'Informació, ["Recomanacions i Recursos per a l'activitat docent no presencial en la Universitat de Barcelona"](#).

CRITERIS PER A L'ADAPTACIÓ DE L'AVALUACIÓ

- Hem passat d'un escenari de docència presencial a la modalitat de no presencialitat amb totes les dificultats que suposa l'adopció de manera ràpida d'altres formes de gestionar-la. No obstant, seguim en el paradigma d'avaluació continuada i per tant el professorat ha de procurar establir formes d'interaccionar amb els estudiants de manera síncrona i/o asíncrona per regular el seu aprenentatge, en funció de les característiques de les assignatures. Aquestes activitats hauran de programar-se i comunicar-se a l'alumnat amb antelació. Es procurarà que no es produeixi un solapament o càrrega excessiva de les tasques assignades als estudiants en les diferents assignatures d'un curs. També que existeixi proporcionalitat entre les activitats que ha de realitzar l'estudiant i el nombre de crèdits de l'assignatura.
- En el cas de l'avaluació única cal flexibilitzar al màxim els terminis d'acollida per garantir que els estudiants puguin ser avaluats, ja que en aquest procés de la pandèmia han pogut viure múltiples casuístiques.
- Els mètodes i criteris d'avaluació que substitueixin als previstos han de permetre valorar l'adquisició de competències i els resultats de l'aprenentatge de cada matèria.
- Es reflectiran en addendes als Plans Docents les adaptacions en l'avaluació que s'hagin realitzat, tals com nous percentatges de valor de l'avaluació contínua i de la prova d'avaluació final o les diferents alternatives d'avaluació final no presencials. El professorat comunicarà les adaptacions a l'alumnat com més aviat millor i, en tot cas abans de finals d'abril.
- Pel que fa a la reavaluació es demana el major grau de flexibilitat i no limitar el requeriment de qualificació mínima per poder presentar-se ni posar com a condició haver fet l'avaluació prèvia.

- En prevenció de que no puguin realitzar-se activitats d'avaluació presencials, en la mesura del possible, cal desenvolupar una avaluació sistemàtica via *en línia* per no impedir que els estudiants puguin ser avaluats i finalment obtenir una qualificació final. Les noves formes de fer una docència en formats digitals que no havia estat planificada per aquesta modalitat també ens insta a modificar i adequar formes d'avaluació alternatives i realistes. Es tindran en compte les recomanacions per a la realització de proves d'avaluació no presencial que elabori el grup de treball intersectorial de la CRUE (Secretaries generals, Docència, TIC i Assumptes Estudiantils) constituït a aquest efecte, així com les del grup de treball CAAE-CPOA del CIC. En tot cas, la universitat vetllarà per que els recursos tècnics que requereixi la metodologia d'avaluació triada estiguin a l'abast de tot l'alumnat.
- Els estudiants mantenen el seu dret a la revisió de les qualificacions. La data i hora de la revisió, així com els mecanismes per a la seva realització seran anunciats pel professorat en comunicar les qualificacions.
- Per donar suport al professorat, des de la Unitat de Suport a la Docència del CRAI s'ofereixen materials, recursos i eines per facilitar l'avaluació, com per exemple, qüestionari, tasques, fòrums, xats. En aquesta mateixa línia, des dels Vicerectorats de Docència i d'Ordenació Acadèmica i Qualitat s'ha elaborat un nou espai web d'Informació, "*Recomanacions i Recursos per a l'activitat docent no presencial en la Universitat de Barcelona*" en el qual hi ha un apartat específic d'avaluació. I en els propers dies es publicarà un document de recomanacions i recursos per a l'avaluació en línia, d'acord amb l'acordat en els grups de treball de la CRUE i de la CAAE-CPOA del CIC. Aquest últim ha estudiat i proposat mesures d'avaluació possibles en un escenari de no presencialitat i està posant a disposició de tot el sistema universitari català diferents recursos virtuals, sempre considerant l'adequació del contingut de les proves a la situació de confinament dels estudiants.

ASSIGNATURES SINGULARS

Les activitats pràctiques que s'han vist ajornades per l'estat d'alarma es podran fer durant els mesos de setembre, octubre i novembre, dins l'actual convocatòria, sense necessitat de nova matrícula i amb mesures de flexibilitat per a la continuació dels estudis en el curs següent.

Criteris de defensa i avaluació del Treball Final de Grau (TFG) i del Treball Final de Màster (TFM)

- La defensa dels Treballs Fi de Grau (TFG) i Treballs Fi de Màster (TFM) es podrà adaptar a una modalitat en línia, garantint en tot cas la identificació de l'estudiant i la publicitat. Es procurarà realitzar en les dates previstes al calendari, tret que no sigui possible, en aquest cas es reprogramaran les dates de defensa i avaluació. Cal considerar l'ampliació del període

d'avaluació, si escau, als mesos de setembre, octubre i novembre.

- Els consells d'estudis o les comissions de treballs finals de grau podran adoptar la decisió de substituir la defensa pública per la presentació de memòries escrites quan existeixin dificultats tècniques per a la composició a distància de les comissions d'avaluació, tret que existeixi normativa estatal reguladora del títol que ho impedeixi.
- Els tutors de TFG i TFM han de vetllar especialment per mantenir un adequat seguiment del treball de l'estudiant, programant sessions de tutorització mitjançant mecanismes de comunicació que estiguin a l'abast d'aquest.
- Els TFG i TFM experimentals o que requereixin pràctiques o treballs de camp es tractaran segons els criteris establerts per a la realització de pràctiques externes curriculars.
- En cas que les presentacions de TFG i TFM estiguin condicionades a la realització d'activitats pràctiques o de pràctiques externes i aquestes s'hagin hagut de retardar per la impossibilitat de la seva adaptació a la modalitat no presencial durant les dates previstes, es permetrà que l'estudiant pugui presentar i defensar el TFG o TFM malgrat no s'hagi completat i superat el període de pràctiques curriculars. El trasllat a l'expedient de l'estudiant de la qualificació obtinguda en el TFG o en el TFM quedarà condicionat a l'efectiva superació de les pràctiques. També podran articular-se altres activitats d'avaluació per la superació d'aquestes pràctiques en el sentit del que es recull en els apartats de docència i avaluació del present document.

Criteris per a la realització i avaluació de les pràctiques externes curriculars

- Per norma general, el requisit per tal d'avaluar les pràctiques externes serà el d'haver assolit un percentatge mínim del 50 % de les hores establertes.
- En aquest procés d'avaluació, i per tal de poder assolir el percentatge mínim d'hores requerit, es permet el reconeixement de les competències i els aprenentatges adquirits en el marc l'experiència professional i de voluntariat així com en les pràctiques acadèmiques extracurriculars, especialment en els estudiants d'últim curs. El responsable acadèmic del projecte formatiu, d'acord amb la coordinació de les pràctiques de cada ensenyament/centre, analitzarà cada cas de forma individualitzada i resoldrà el reconeixement, si escau, deixant-ne constància a l'Informe del tutor.
- La coordinació de pràctiques establirà aquelles modificacions en l'avaluació de les pràctiques acadèmiques externes que han de permetre complementar el temps de pràctiques no realitzat. El procés per validar i fer públiques aquestes modificacions en el pla docent serà el mateix que se segueixi en la resta d'assignatures.

- A més, en el cas de les pràctiques obligatòries en titulacions que donen accés a professions regulades, caldrà atènyer-se al que pugui establir a aquest efecte el Govern de l'Estat, així com als plantejaments consensuats per les conferències de degans dels àmbits corresponents.
- L'avaluació de les pràctiques es realitzarà en convocatòria oberta i individualitzada de forma que es podrà portar a terme tan bon punt es compleixin els requisits mínims per fer-ho, amb una data màxima de 30 de novembre del 2020 de tancament del període d'avaluació.
- Les modificacions que s'hagin produït en el projecte formatiu (dates, modalitat no presencial, reprogramació de tasques, etc.) s'hauran de reflectir en l'Informe del tutor d'empresa i en l'Informe del tutor acadèmic.

ASPECTES ECONÒMICS DE MATRÍCULA

Donada la vigència de la [Resolució per la qual es deixa sense efecte l'article de la normativa que fa referència a la suspensió temporal per falta de pagament i a la no generació de recàrrecs quan es reactiven els rebuts](#), ratificada per la Comissió Econòmica de Consell Social, i tenint present la [Resolució per la qual es suspèn la docència presencial al segon semestre](#), on explícitament es diu "En aquest marc d'excepcionalitat, també estem treballant per donar resposta a les diferents circumstàncies econòmiques dels estudiants i estem insistint a les autoritats competents perquè adoptin mesures excepcionals en el decret de preus de la Generalitat i en les condicions de la beca general del Ministeri."

D'acord a l'exposat, i després d'una anàlisi acurada de la situació on l'esforç per mantenir la docència no presencial activa és pràcticament total, s'acorda:

1. Mantenir la vigència de la normativa econòmica de matrícula pel que fa als articles 34, 35 i 36, referents a modificacions i anul·lacions de matrícula, modificant el període màxim de sol·licituds de segon semestre, recollit als articles 34.7 i 35.7, que passa del 6 de març de 2020 al **15 de maig de 2020**.

En aquest sentit, i tenint present l'article 34.3

34.3. No obstant l'establert en l'apartat anterior, si les causes de la modificació no són imputables a l'estudiant, o són conseqüència d'una malaltia greu de l'estudiant degudament acreditada, es pot retornar la quantitat abonada pels crèdits que s'hagin anul·lat o modificat.

Es recomana valorar i estudiar acuradament, sempre amb el protocol que recull la normativa, aquelles casuístiques de tipus acadèmic que podrien justificar modificacions o anul·lacions de matrícula per impossibilitat material de realització d'activitats, sempre de manera excepcional. Així mateix, també es recomana valorar aquelles casuístiques relacionades amb temes de salut que també poguessin justificar aquestes peticions, ja que aquestes són

circumstàncies especialment vigents en els moments en què ens trobem.

2. En els casos dels alumnes que hagin hagut de marxar de Barcelona a causa de la crisi sanitària, es recomana als centres que prioritzin opcions d'avaluació a distància abans que opcions d'anul·lació de matrícula, ni que sigui a títol individual, a l'espera també de l'evolució de l'escenari global pel que fa a aquesta qüestió.
3. En aquest context, cal recordar i destacar la vigència tant de la convocatòria bkUB, amb termini de sol·licitud ampliat d'acord a la [resolució del rector de 14 de març](#), com de la convocatòria [ConnectaUB](#), amb l'objectiu doble de poder donar resposta a problemes de pagament de matrícula, la primera, i a problemes d'accés a mitjans tecnològics, la segona.